

Krediet voor kennis.

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom
Itinera Institute

De financiële crisis lijkt erg complex maar in feite komt de miserie voort uit een gigantisch piramidespel. Het ergste is dat het blijkbaar een wetmatigheid is dat de wereld zich elk decennium tot dergelijk casino laat verleiden. De laatste jaren leefden we met de illusie dat we onszelf rijk konden rekenen door elkaar een woning steeds aan een hogere prijs door te verkopen. Terwijl we allang weten dat de groei van onze welvaart niet gegeneerd wordt door altijd maar hogere weddenschappen aan te gaan, maar door technologische vooruitgang. Ook een land als China moet hierin zich overigens nog bewijzen.

Tot op heden is de economische groei er immers vooral gebaseerd op de accumulatie van inputs. Niet alleen is China erin geslaagd directe investeringen aangetrokken uit de rest van de wereld,

ze zijn er ook in geslaagd om honderden miljoenen arbeiders voor het eerst in de globale economie in te brengen. Men spreekt van de zogenaamde "grote verdubbeling" aangezien de globale arbeidspool hierdoor toenam van 1,46 miljard tot 2,93 miljard werkenden. Ook in China zal echter op een bepaald moment de wet van de afnemende meeropbrengsten parten beginnen te spelen. Op dat ogenblik zal blijken of het land een duurzaam pad van economische groei kan bereiken door een economische omgeving te creëren die permanente efficiëntieverbeteringen mogelijk maakt.

De rol van technologische ontwikkeling als sleutelfactor van economische groei domineert dan terecht de discussie. En eigenlijk moeten we direct toegeven dat we dan terug aanbeland zijn bij de bijdragen van de reuzen van de economische wetenschap van vijftig jaar geleden. Toen werd immers het belang aangetoond van doorbraken zoals het belang van de elektrische interne verbranding, van de vooruitgang van de elektronische, nucleaire en biologische wetenschap.

Krediet voor kennis.

Wetenschapalsbron van nieuwe technologieën, die wat men toen noemde het tijdperk van de “moderne economische groei” na millennia van stagnatie inluiden. Cruciaal was het inzicht dat nieuwe technologieën ook decennia lang hun tijd kunnen nemen alvorens hun volle impact te realiseren. Denk maar aan de doorbraak van de elektriciteitstoepassingen in de industrie.

Veel van die bijdragen werden nadien echter door economen terzijde geschoven omdat ze onvoldoende in mathematische modellen gegoten konden worden. Het duurde tot de jaren tachtig tot we opnieuw de accumulatie van kennis centraal in de schijnwerpers stelden. Kennis, was het nieuwe inzicht, zorgt ervoor dat de toenemende schaalvoordelen hand in hand kunnen gaan met concurrentie (en niet zoals vroeger gedacht werd onvermijdelijk leiden tot een monopolie). De sleutel hiertoe is het feit dat een onderneming

De financiële crisis lijkt erg complex maar in feite komt de miserie voort uit een gigantisch piramidespel.

haar productiviteit niet alleen ziet stijgen door eigen investeringen in private kennis, maar door de totale hoeveelheid kennis aanwezig in de maatschappij. Onderzoek en ontwikkeling (O&O) leidt tot lagere innovatiekosten voor iedereen. Een veel geciteerde studie stelt dat slechts 20% van de groei toegeschreven kan worden aan de bevolkingsgroei, terwijl 30% op het conto geschreven kan worden van betere opleiding en 50% van de toename in wereldwijde onderzoeksintensiteit.

Dit alles ligt mijlen ver van de de groei kunstmatig opblazen door het verlenen van zogenaamde rommelkredieten, wat op zich al minimaal een schending van ethische en wellicht ook wettelijke normen is. Dergelijke praktijken hebben dan ook volledig niets te maken met duurzame economische ontwikkeling.

Verschenen in De Morgen op 27 september 2008

Ivan **Van de Cloot**
Hoofdeconoom
Itinera Institute

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.
“Think-tank” et “do-tank” indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.

Itinera Institute VZW-ASBL
Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles
T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69
info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever - Editeur responsable: Marc De Vos, Directeur